Publicat pe (https://bnm.md)

Politica monetară Educația financiară Extinde Ascunde

02.08.2012

Casetă tehnică: PIB potențial și deviația PIB

Casetă extrasă din:

Raport asupra inflației nr.3, august 2012 [1]

Tendința de creștere a economiei pe termen lung este măsurată prin creșterea produsului intern brut real. Aceste creșteri nu sunt constante, de-a lungul ciclului economic există perioade de expansiune, în care creșterea economică înregistrează niveluri ridicate, urmate de perioade de stagnare în care creșterea economică este lentă sau chiar apar scăderi ale PIB. Aceste fluctuații reprezintă ciclul economic, durata și mărimea căruia variază, atât de la o țară la alta, cât și de la o perioadă la alta în aceeași țară, ceea ce creează probleme în măsurarea lor.

Fluctuațiile PIB, sunt rezultatul unor șocuri asupra cererii agregate sau asupra ofertei agregate. Șocurile asupra cererii influențează totalul veniturilor destinate consumului, aceste tipuri de șocuri pot fi generate spre exemplu, de măsuri de politică fiscală (modificări de impozite, taxe), de schimbarea condițiilor care influențează economisirea și îndatorarea (modificări ale ratelor dobânzilor) sau de fluctuațiile balanței comerciale (exporturi și importuri). Șocurile asupra ofertei de bunuri și servicii sunt provocate de regulă de productivitatea muncii, salarii, dar și de cheltuielile pentru materiile prime pe care le suportă producătorii.

Concurența producătorilor pe piața muncii, scăderea productivității muncii pe fundalul creșterii volumului de muncă determină creșterea costurilor pe producție. Această situație creează presiuni inflaționiste. Producătorii pot decide, din anumite motive, amânarea creșterii prețurilor pe care le practică. În măsura în care aceasta se întâmplă, PIB crește fără ca presiunile inflaționiste create să se materializeze. Odată ce menținerea neschimbată a prețurilor amenință să diminueze semnificativ profiturile, producătorii vor crește prețurile. În acest fel, presiunile acumulate anterior conduc, după un timp, la creșterea prețurilor. În situația în care celelalte condiții din economie rămân nemodificate, creșterea prețurilor are drept rezultat reducerea puterii de cumpărare a consumatorilor și, în consecință, diminuarea cererii de bunuri și servicii. Cum vânzările nu pot depăși cumpărările, procesul se încheie prin ajustarea volumului de producție, a cantității de muncă angajate în producție, la un nivel de echilibru la care nu există presiuni inflaționiste.

Acest nivel al PIB la care stocul de capital și cantitatea de muncă efectiv angajată în producție se află într-un raport care nu generează presiuni inflaționiste este denumit PIB potențial. Întrucât **PIB potențial** crește în timp datorită progresului tehnic și acumulării de capital fizic și uman, seria cronologică a valorilor sale este numită și **trendul PIB**.

Pe termen scurt PIB real poate fi mai mare decât PIB potențial, ceea ce implică acumularea temporară de presiunilor inflaționiste. Întrucât aceste presiuni devin cu atât mai mari cu cât producția crește fără ca prețurile să se modifice, abaterea producției de la PIB potențial, denumită **deviația PIB**, este utilizată drept măsură sintetică a intensității presiunilor asupra prețurilor acumulate în economie. O deviație PIB pozitivă este determinată de un nivel al PIB real mai mare decât cel potențial şi indică presiuni inflaționiste. Simetric, o deviație PIB negativă indică presiuni deflaționiste, în sensul scăderii prețurilor. Pe termen lung,

presiunile acumulate se eliberează, prețurile devin flexibile, iar deviația PIB tinde totdeauna către zero, aducând PIB la nivelul potențial.

Presiunile inflaționiste sunt determinate de un nivel al PIB real peste cel potențial, iar PIB real este egal cu cantitatea de bunuri și servicii solicitată de cumpărători, o deviație PIB pozitivă este denumită și exces de cerere. Excesul de cerere poate fi redus sau eliminat prin politici macroeconomice – monetare, fiscale, de venituri. Politica monetară poate acționa asupra excesului de cerere printr-o varietate de instrumente, o măsură clasică fiind determinată de majorarea ratei dobânzilor. Aceasta urmărește să creeze stimulente pentru creșterea economisirii, astfel încât, pe de o parte diminuând veniturile destinate consumului în perioada curentă și pe de altă parte creșterea ratelor dobânzilor duce la creșterea costului îndatorării, diminuând consumul finanțat prin credite. Încetinirea ritmului de consum în perioada curentă duce la diminuarea presiunilor cererii asupra producției, având ca efect reducerea deviației PIB.

Estimarea deviației PIB este o sarcină dificilă, deoarece PIB potențial este o variabilă neobservabilă. Astfel, cunoscând nivelul efectiv al PIB real, nu se poate determina direct ce proporție din acesta reprezintă PIB potențial şi, respectiv, care este deviația PIB. Estimarea deviației PIB se face indirect, folosind atât tehnici statistice, cât și opiniile experților. Incertitudinea estimării PIB potențial și a deviației PIB este accentuată și de revizuirea datelor statistice privind PIB efectiv.

În urma estimărilor BNM, ritmul de creștere al PIB potențial în Republica Moldova este de 5.0 la sută și este compatibil cu obiectivul fundamental de menținere a stabilității prețurilor.

Vezi și

Tag-uri
PIB pitențial [2]
PIB [3]
deviația [4]
deviația PIB [5]
trendul PIB [6]
ritmul creșterii [7]

Sursa URL:
https://bnm.md/ro/content/pib-potential-si-deviatia-pib-0

Legături conexe:

[1] https://bnm.md/ro/content/raport-asupra-inflatiei-nr-3-august-2012 [2] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=PIB pitențial [3] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=PIB [4] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=deviația [5] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=deviația PIB [6] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=trendul PIB [7] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=ritmul creșterii